

Omkring døbefonten

Svar på nogle meget relevante spørgsmål.

Og de bar nogle små børn til Jesus, for at han skulle røre ved dem; disciplene truede ad dem, men da Jesus så det, blev han vred og sagde til dem: »Lad de små børn komme til mig, det må I ikke hindre dem i, for Guds rige er deres. Sandelig siger jeg jer: Den, der ikke tager imod Guds rige ligesom et lille barn, kommer slet ikke ind i det.« Og han tog dem i favn og lagde hænderne på dem og velsignede dem...

Hvad er en døbefont?

"Font" kommer af det latinske ord "fons", som betyder en kilde. I kristendommens første dage døbte man i en flod med forbillede i Jesu dåb i Jordanfloden. Senere fik man dåbskapeller, og fra det 10. århundrede blev det normalt med døbefonten i kirkerne. De oprindelige døbefonte er hugget i granit og med plads til at barnet kan dykkes helt ned i vandet. Det var skik og brug helt op i middelalderen, men af hensyn til børnenes helbred ændrede man skikken til overøsning af barnets hoved. Med tiden kom der dåbsfade i de gamle døbefonte.

Det græske ord for at døbe betyder neddykke. Tanken ved dåben er, at man skal neddykkes i vandet for at drukne syndens menneske, for at det nye menneske kan stå op med Kristus.

1. Hvad er korsets tegn?

Præsten tegner med hånden et kors for dåbsbarnets ansigt og bryst som tegn på, at dåben gælder det hele menneske. Det lille barn får på den måde sat Jesu tegn på sit liv. Korset er kristendommens mest centrale symbol.

2. Hvorfor er dåb ofte en del af en almindelig gudstjeneste?

Rent juridisk er det ved dåben, at man bliver medlem af folkekirken. Og folkekirken består af lokale menigheder, som man bliver døbt ind i. Selvom dåben fejres som en privat familiefest, så er det at blive døbt ikke bare en individuel ting. Man bliver døbt til at blive en del af fællesskabet i kirken. I dåben får man Helligånden, som er den fælles ånd, som binder menigheden sammen.

3. Hvorfor taler præsten om udgang og indgang?

Med hånden på den døbtes hoved, siger præsten en bøn, hvor han beder Gud bevare dåbsbarnets "udgang og indgang". Det er et vers hentet fra Det Gamle Testamente, Salme 121 om udgangen fra templet. Her bliver ordene brugt som en velsignelse, præsten sender barnet ud i verden med. Med de ord beder præsten Gud velsigne barnet i hverdagen, som venter. Og med "indgang" lyder der en formaning om at huske at vende tilbage til det sted, hvor velsignelsen blev givet. Sammenhængen mellem "udgang og indgang" bliver tydelig ved at nogle af de ord, der bliver læst i kirken ved barnedåben også bliver brugt ved begravelse i folkekirken.

4. Hvorfor rejser menigheden sig op?

Menigheden rejser sig op, når der bliver læst fra Bibelen, når man siger trosbekendelsen, eller når velsignelsen lyses. Det er for at udtrykke respekt og høflighed for ordene. Det kan sammenlignes med, at man næsten altid rejser sig, når et menneske, man respekterer, træder ind i det rum, hvor man sidder. I gamle dage brugte man kroppen endnu mere i kirken og knælede, når der blev bedt for bedre at kunne fordybe sig. I dag bliver man siddende under bøn.

5. Hvorfor beder man fadervor ved dåben?

Fadervor er en bøn, der går tilbage til Jesus. Han lærte sine disciple at bede bønnen, og når menigheden beder fadervor for den døbte, så er det for at gøre det nye medlem af kirken fortrolig med den bøn, som vi ved, at Jesus bad.

6. Hvad har Jesus sagt om barnedåb?

Intet. Blandt kristne kirker er der forskellige opfattelse af, om man skal døbes som spæd eller voksen. I Det Nye Testamente kan man læse, at Jesus blev døbt af Johannes i Jordanfloden, men Jesus har ikke udtalt sig om barnedåb. Den ældste kilde, som skriver om dåb, er apostlen Paulus, der i Romerbrevet kapitel 6 kæder dåben sammen med, at man har del i Kristi død og opstandelse.

7. Hvad svarer man "ja" til?

Inden dåben stiller præsten fem vigtige spørgsmål, hvor den, der bærer dåbsbarnet, på barnets vegne tager afstand fra Djævelen og bekender sig til Gud. I kristendommen er Gud den magt, som har skabt hele universet og har det i sin hånd. Den Gud, man bekender sig til i dåben, er ikke bare et begreb eller et symbol for noget andet, for eksempel "kærligheden", men den transcendent Gud, som har alt i sin hånd. Det er svært at forstå, men i dåben bekender man sig til den tro. I spørgsmålene inden dåben svarer den, der bærer barnet, blandt andet ja til, at man tror, at Gud er himlens og jordens skaber. Det betyder ikke, at man skal forstå skabelsesberetningen i Bibelen som et videnskabeligt værk, men at Gud har skabt det, som vi kender som himmel og jord.

Nogle praktiske spørgsmål

1. Må man fotografere ved dåben?

Det afgør præsten ofte i samråd med menighedsrådet. Nogle kirker har forbud mod fotografering under gudstjenesten, men efter gudstjenesten vil de fleste præster stille op til fotografering ved døbefonten.

2. Hvem vælger salmerne ved dåben?

Det gør præsten, som har ansvaret for gudstjenesten. Ved bryllup og begravelse har de fleste familier forslag til valg af salmer. Mange præster spørger også dåbsforældrene, om de har ønsker til en dåbssalme.

3. Skal man blive i kirken under hele gudstjenesten?

Det er forskelligt fra sted til sted, men i dag er det skik de fleste steder, at dåbsbarnet, familien og øvrige gæster bliver i kirken under hele gudstjenesten. Barnet er ved dåben blevet en del af menighedens fællesskab, og i respekt for fællesskabet skal man blive under gudstjenesten.

Kilde: Præsten og teologen Kristen Skriver Frandsen som i mere end 25 år har været sognepræst i folkekirken. Han har desuden arbejdet med religionspædagogik og skrevet undervisningsbøger om kristendommen.

Trosbekendelsen

Vi forsager Djævelen og alle hans gerninger
og alt hans væsen.

Vi tror på Gud Fader, den Almægtige,
himlens og jordens skaber.

Vi tror på Jesus Kristus, hans enbårne Søn, vor Herre,
som er undfanget ved Helligånden, født af Jomfru Maria,
pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet,
nedfaret til dødsriget, på tredje dag opstanden
fra de døde, opfaret til himmels, siddende ved
Gud Faders, den Almægtiges, højre hånd,
hvorfra han skal komme at dømme levende og døde.

Vi tror på Helligånden, den hellige, almindelige kirke,
de helliges samfund, syndernes forladelse,
kødets opstandelse og det evige liv.

Fadervor.

Vor Fader, du som er i himlene!

Helliget blive dit navn,

komme dit rige,

ske din vilje

som i himlen således også på jorden;

giv os i dag vort daglige brød,

og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere,

og led os ikke ind i fristelse,

men fri os fra det onde.

For dit er Riget og magten og æren i evighed!

Amen.

